

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleménye a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet-javaslatról (COM(2007) 46 végleges)

(2007/C 295/01)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 286. cikkére,

tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájára, és különösen annak 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾, és különösen annak 41. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottságtól 2007. február 12-én kapott, a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdése szerinti véleménykérésre,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

1. A Bizottság a 45/2001/EK rendelet 28. cikke (2) bekezdésének megfelelően egyeztetés céljából megküldte az európai adatvédelmi biztos részére a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatot (a továbbiakban: a javaslat). Tekintettel a 45/2001/EK rendelet 28. cikke (2) bekezdésének kötelező jellegére, az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi, hogy a rendelet preambulumban az európai adatvédelmi biztos véle-

ményeire való következetes és egységesített módon történő hivatkozásként, a Bizottság által használt megfogalmazásban („az európai adatvédelmi biztossal folytatott konzultációt követően”) kifejezett utalás található erre az egyeztetésre.

2. Ez az első alkalom, hogy a közösségi statisztika területére vonatkozó rendelettervezettel kapcsolatban közvetlen egyeztetést kezdeményeztek az európai adatvédelmi biztossal. Ugyanakkor e tárgyban az európai adatvédelmi biztos kinevezését megelőzően már számos jogi aktust elfogadtak. Ez az egyeztető vélemény az európai adatvédelmi biztos titkársága és a Bizottság megfelelő főigazgatóságának (Eurostat) szolgálatai közötti kapcsolatfelvételeket és az Eurostat irodájában folytatott megbeszélést követően, az európai adatvédelmi biztos 2007. évi kiemelt feladatainak egyikeként készült.

A javaslat összefüggéseit szemlélve

3. A javaslat célja, hogy a közegészséggel és a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos statisztikák területére vonatkozó alapvető jogi aktus előírásán keresztül egységes és szilárd alapot adjon a már végrehajtott adatgyűjtések és azon adatgyűjtések számára, amelyek tekintetében a módszertant jelenleg alakítják ki, vagy amelyek végrehajtását most készítik elő. Valóban, az európai adatvédelmi biztos számára egyértelmű, hogy a javaslat már meglévő gyakorlatokra utal, és az e gyakorlatokhoz szükséges hiányzó jogi háttérrel dolgozza ki. A javaslat hatálya alá tartozó területek az Európai Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: az Eurostat) megfelelő csoportjain belül, illetve a közegészség területén a közegészségügyi statisztikákkal kapcsolatos partnerség megfelelő csoportjain belül a tagállamokkal együtt végzett, jelenleg zajló tevékenységekhez és fejlesztésekhez kapcsolódnak.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

4. A javaslatban említetteknek megfelelően a javaslat célja közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó statisztikák területén az európai statisztikai rendszer (azaz az Eurostat), a nemzeti statisztikai intézetek és az e területeken hivatalos statisztikák szolgáltatásáért felelős valamennyi más nemzeti hatóság által végzett jelenlegi és előrelátható tevékenységekre vonatkozó keret létrehozása. Egyértelmű, hogy a javaslatnak nem célja az e két területre vonatkozó szakpolitikai fejlesztések kidolgozása, amire a Szerződés 152. és 137. cikke alapján kerül sor. A javasolt rendelet megállapítja a kapcsolódó adatgyűjtések általános elveit és az I–V. mellékletben leírja azok főbb tartalmi elemeit az érintett 5 terület – jelesül az egészségi állapotra és az egészséget befolyásoló tényezőkre, az egészségügyi ellátásra, a halálokokra, a munkahelyi balesetekre, valamint a foglalkozási megbetegedésekre és a munkával kapcsolatos egyéb egészségügyi problémákra és betegségekre vonatkozó statisztikák – vonatkozásában.
5. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy számos kezdeményezés (tanácsi állásfoglalás, határozat, bizottsági közlemény, cselekvési terv) ⁽¹⁾ szólított fel a statisztika területén olyan meghatározott jogszabályok kidolgozására, amelyek a közösségi statisztikai program felhasználásával javítanák az egészségi állapotra vonatkozó adatok minőségét, összehasonlíthatóságát és hozzáférhetőségét. Az európai adatvédelmi biztos tudomása szerint továbbá nemrégiben az OECD-vel és a WHO-val közösen az egészségügyi számlák rendszereire vonatkozó közös statisztikai adatgyűjtésre került sor.
6. A jogi alap szükségessége azért merült fel, mert mostanáig a statisztikai adatgyűjtések a tagállamokkal az ötéves közösségi statisztikai programok (2003-tól 2007-ig) és azok éves összetevőinek keretei között, szóbeli megállapodások („gentlemen's agreements”) alapján valósultak meg. A közegészségügyre vonatkozó közösségi cselekvési program (2003-2008) elfogadásáról szóló, 2002. szeptember 23-i 1786/2002/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽²⁾ kimondta, hogy a közegészségre vonatkozó információs rendszer statisztikai elemét a tagállamokkal együttműködve, a szinergia erősítése és az átfedések elkerülése érdekében szükség szerint a közösségi statisztikai program felhasználásával kell kialakítani. A közegészségre vonatkozó statisztikák területén a három kérdéskörben (halálokok, egészségügyi ellátás és egészségügyi adatfelvételi felmérések, fogyatékos és megbetegedések) a fejlesztések és a végrehajtás irányítása és szervezése egy, az Eurostat és a vezető országok, valamint a tagállamok közötti partnerségi struktúrájának megfelelően történik. A javaslat egy kimagasló érdekre is felhívja a figyelmet, miszerint mind a közegészségügy, mind pedig a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó szakpolitikák eredményeinek értékelése, valamint a további fellépések kidolgozása és figyelemmel kísérése érdekében magas színvonalú statisztikai információs rendszerre van szükség. Ez a javaslat a tagállamok számára azt is lehetővé teszi majd, hogy időben jobban tudjanak tervezni, és hogy egyértelműbbé váljanak a szükséges adatokra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos elvárások.
7. Az európai adatvédelmi biztos örömmel vette tudomásul azt is, hogy a Bizottság hatásvizsgálatot végzett, amelyben javaslatokat tett a közegészség, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó statisztikák kidolgozásának különböző lehetséges módozataira, amelyek közül az egyik lehetőség ez a rendeletjavaslat ⁽³⁾. Az európai adatvédelmi biztos azzal is egyetért, hogy a rendelet a legmegfelelőbb jogi eszköze a részletes és az egész Közösségben egységes alkalmazást igénylő statisztikai intézkedéseknek.
8. Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 285. cikke állapítja meg az európai szinten folytatandó statisztikai tevékenységek jogalapját. Ez a cikk megállapítja a közösségi statisztikák készítésére vonatkozó követelményeket, és a (2) bekezdésében hangsúlyozottak szerint „a pártatlanság, a megbízhatóság, a tárgyilagosság, a tudományos függetlenség, a költséghatékonyság és a statisztikai adatok bizalmas kezelésének tiszteletben tartását”. Ez a cikk azt is magában foglalja, hogy a statisztikák készítésével kapcsolatos közösségi szintű intézkedések kizárólagos közösségi hatáskörbe tartoznak.
9. A közösségi statisztikák készítésére az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁴⁾ módosított, 1997. február 17-i 322/97/EK tanácsi rendeletben ⁽⁵⁾ megállapított szabályok az irányadók. Emellett a statisztikai adatok bizalmas kezelését biztosítja a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1990. június 11-i 1588/90/Euratom, EKG tanácsi rendelet ⁽⁶⁾, és a bizalmas adatokhoz való tudományos célú hozzáférés tekintetében a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2002. május 17-i 831/2002/EK bizottsági rendelet ⁽⁷⁾ is. A javaslat ezen túlmenően hivatkozik a közösségi statisztikák előállítására tekintetében az Eurostat szerepéről szóló, 1997. április 21-i 97/281/EK bizottsági határozatra ⁽⁸⁾ is.
10. Végezetül az európai adatvédelmi biztosnak tudomása van arról, hogy az Európai Parlament és a Tanács európai statisztikáról szóló javaslatát ⁽⁹⁾ a Bizottság – tervei szerint – 2007 őszén fogja benyújtani. Ez a rendelet kihat majd a személyes adatoknak a statisztika területén való feldolgozása tekintetében az egyének jogai és szabadságai védelmére. Ez a rendelet kidolgozza és összehangolja az általános jogi keretet, és nem elhanyagolható a rendeletnek az erre az elemzésre gyakorolt hatása. Az európai adatvédelmi biztos figyelemmel fogja kísérni a szöveggel kapcsolatos fejleményeket, és kiemelt feladatai alapján, valamint tanácsadói szerepére figyelemmel, reagálni fog azokra.

⁽³⁾ A második lehetőség az volt, hogy folytatódjék a tagállamokkal a közegészség és a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó statisztikák szóbeli megállapodások (gentlemen's agreements) alapján történő kidolgozása, a harmadik és egyben utolsó lehetőség pedig különféle (EK) rendeletjavaslatok kidolgozása vagy külön-külön a közegészségre, illetve a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó statisztikákra vonatkozóan, vagy külön-külön minden egyes területre és az ahhoz kapcsolódó statisztikai eszközre vonatkozóan.

⁽⁴⁾ HL L 284., 2003.10.31., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 52., 1997.2.29., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 151., 1990.6.15., 1. o.

⁽⁷⁾ HL L 133., 2002.5.18., 7. o.

⁽⁸⁾ HL L 112., 1997.4.29., 56. o.

⁽⁹⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a az európai statisztikáról – 2007/ESTAT/023

⁽¹⁾ A javaslat preambulumbekkezdéseiben kifejtettek szerint.

⁽²⁾ HL L 271., 2002.10.9., 1. o.

11. Az Eurostat irodájában folytatott megbeszélést követően továbbá az európai adatvédelmi biztos és az Eurostat közösen felül fogja vizsgálni azokat az adatfeldolgozási műveleteket, amelyeket az Eurostat végez az egyes adatok statisztikai célú feldolgozása során. Erre a felülvizsgálatra az európai adatvédelmi biztosnak az európai statisztikáról szóló rendeletjavaslattal kapcsolatos intervenciójával egy időben kerül sor.

A vonatkozó adatvédelmi jogi keret

12. A javaslat (11) és (12) preambulumbekzdése kimondja, hogy ez a rendelet(javaslat) biztosítja a személyes adatok védelmére irányadó jognak az Európai Unió alapjogi chartája 8. cikkében előírt teljes tiszteletben tartását, valamint hogy a rendelettel összefüggésben alkalmazni kell a 95/46/EK irányelvet és a 45/2001/EK rendeletet.

13. A 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: az irányelv) és a 45/2001/EK rendelet (a továbbiakban a 45/2001/EK rendelet) szerint az egészségügyi állapotra vonatkozó adatok olyan különleges adatok, amelyek feldolgozása elvben tilos. Ezek a jogszabályok ugyanakkor lehetővé teszik az egészségügyi állapotra vonatkozó adatok feldolgozását, amennyiben azt jelentős közérdek indokolja, és az a megfelelő biztosítékok kíséretében történik. A javaslat szerint jelentős közérdeket képeznek „azok a statisztikai követelmények, amelyeket a közegészség területén meglévő közösségi fellépés, a jó minőségű, hozzáférhető és fenntartható egészségügyi ellátás kialakítására vonatkozó nemzeti stratégiák és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi stratégia határozott meg, továbbá a strukturális mutatókkal, fenntartható fejlődési mutatókkal, európai közösségi egészségügyi mutatókkal továbbá azon mutatórendszerrel összefüggésben felmerült követelmények, amelyeket a közegészség és a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területén meglévő közösségi és nemzeti politikai intézkedések és stratégiák figyelemmel kísérése céljából kell kidolgozni”⁽¹⁾. Meghatározott és megfelelő biztosítékokról kell rendelkezni azonban az egyének alapvető jogainak és magánéletének védelme érdekében. A Bizottság megítélése szerint a 322/97/EK rendelet és az 1588/90/Euratom, EKG rendelet megfelelő biztosítékokat írnak elő az egyének védelme tekintetében a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikák előállításának területén.

Adatvédelem és a statisztikai adatok bizalmas kezelése

14. A javaslat hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az Eurostathoz érkező adatokat bizalmasan kezeljék. A bizalmas adatok illetően elvét a személyes adatok 95/46/EK irányelvben meghatározott fogalmának figyelembe vételével kell elemezni.

⁽¹⁾ Az irányelv (12) preambulumbekzdése.

15. A 95/46/EK irányelv 2. cikkének a) pontja a következők szerint határozza meg a személyes adatok fogalmát: „személyes adat az azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintettre«) vonatkozó bármely információ; az azonosítható személy olyan személy, aki közvetlen vagy közvetett módon azonosítható, különösen egy azonosító számmra vagy a személy fizikai, fiziológiai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitására vonatkozó egy vagy több tényezőre történő utalás révén”. Az irányelv (26) preambulumbekzdése kijelenti további, hogy: „mivel annak meghatározására, hogy egy személy azonosítható-e, minden olyan módszert figyelembe kell venni, amit az adatkezelő, vagy más személy valószínűleg felhasználna az említett személy azonosítására”. A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport nemrégiben véleményt adott ki⁽²⁾ a személyes adatok fogalmáról, amelyben az ilyen adatok négy fő összetevőjét elemezte („bármely információ”, „vonatkozó információ”, „azonosított vagy azonosítható”, „természetes személy”).

16. A statisztikai adatok bizalmas kezelésének fogalom meghatározása a 322/97/EK rendelet 13. cikkében található, és így szól: „A nemzeti hatóságok és a közösségi hatóság által a közösségi statisztikák előállítása érdekében felhasznált adatok akkor tekintendők bizalmasnak, ha azok lehetővé teszik a statisztikai egységek akár közvetlen, akár közvetett azonosítását, és ezáltal egyedi információkat hoznak nyilvánosságra. A statisztikai egység⁽³⁾ azonosíthatóságának megállapításakor figyelembe kell venni mindazokat az eszközöket, amelyeket egy harmadik személy ésszerűen igénybe vehet az említett statisztikai egység azonosításához. Az (1) bekezdéstől eltérve, nem tekintendők bizalmasnak az olyan forrásokból szerzett adatok, amelyek a nemzeti jogszabályoknak megfelelően a nemzeti hatóságoknál a nagyközönség számára rendelkezésre állnak, és később is rendelkezésükre fognak állni”. A bizalmas kezelés védelmére alkalmazni kell az ésszerűség elvét. Ez elismeri azt a tényt, hogy noha minden ésszerű intézkedést meg kell tenni a nyilvánosságra hozatal megelőzése érdekében, az adatok abszolút védelme gyakorlatilag minden output előállítását ellehetetlenítené.

17. A két fogalom meghatározás megfogalmazásában hasonló, hiszen hasonló fogalmakat használ fel. Az európai adatvédelmi biztos számára magától értetődőnek tűnik, hogy a 322/97/EK rendelet 13. cikke a 95/46/EK irányelv figyelembe vételével készült. Ugyanakkor azt is fontos hangsúlyozni, hogy a két (szinte teljesen) hasonló fogalom meghatározás két, egymástól eltérő fogalomra vonatkozik, és két olyan, egymással össze nem tévesztendő terminust takar, mint egyrésről a „bizalmas kezelés”, másrésről pedig a „személyes adat”. A bizalmas kezelés fogalom meghatározása például kiterjed a nem természetes személyek körére is, míg a személyes adatok fogalma kizárólag a természetes személyekre vonatkozik. A bizalmas kezelés fogalom meghatározása továbbá, ellentétben a személyes adatok fogalmával,

⁽²⁾ A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 2007. június 20-i, 4/2007. sz. véleménye a személyes adatok fogalmáról, a munkacsoport honlapján olvasható.

⁽³⁾ A statisztikai egység az 1588/90/EK rendelet fogalom meghatározása szerint az az alapegység, amelyre az EKSH (vagyis az Eurostat) számára továbbított statisztikai adat vonatkozik.

kizárja azokat az adatokat, amelyek a nyilvánosság számára hozzáférhető forrásokból származnak, és továbbra is hozzáférhetőek maradnak a köz számára. Ennek következtében vannak olyan adatok, amelyek ugyan statisztikai szempontból már nem tekinthetők bizalmas adatoknak, ám adatvédelmi szempontból továbbra is személyes adatoknak tekinthetők.

18. Ugyanez az elemzés az anonimitás fogalma kapcsán is helytálló. Noha adatvédelmi szempontból az anonimitás fogalma kiterjedne az olyan adatokra is, amelyek alapján az érintettek már nem azonosíthatók (lásd az irányelv (26) preambulumbekzdését), statisztikai szempontból azok az adatok anonimek, amelyek esetében az érintettek közvetlenül nem azonosíthatók. Ebből a fogalommeghatározásból az következik, hogy az adatok közvetett azonosíthatósága alapján ezek az adatok statisztikai szempontból továbbra is anonim adatoknak minősülnének.
19. Az európai adatvédelmi biztos tudomása szerint továbbá a feldolgozott statisztikai adatok nagy része közvetve azonosítható adat lenne. Ezért fontos, hogy az Eurostat által a bizalmas adatok védelmével kapcsolatban kidolgozandó iránymutatások és módszerek adatvédelmi szempontból kifejezetten említsék meg az adatfeldolgozást. Ezért az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint annak elkerülése végett, hogy e fogalmak használatakor félreértésekre kerüljön sor, minden esetben egyértelműen és pontosan meg kell határozni azt a szövegösszefüggést és jogi keretet, amelyen belül ezeket a fogalmakat használják.
20. Ez azért is fontos, mert a jelenlegi jogi keret lehetővé teszi az Eurostatnál kizárólag tudományos célból meglévő anonimizált mikroadatokhoz való hozzáférést. Az adatsorok kutatók számára való kiadását a 831/2002/EK ⁽¹⁾ és az 1104/2006/EK ⁽²⁾ rendelet szabályozza. Ezek szerint a bizalmas adatokhoz való hozzáférés vagy a közösségi hatóság hivatali helyiségeiben történő hozzáférés, vagy anonim mikroadatok kibocsátása. Ezért ezek a statisztikai szempontból anonimizáltak tekintett adatok továbbra is lehetővé teszik a statisztikai egységek közvetett azonosítását. Ebben az esetben az azonosítható személyekre vonatkozó adatok bármilyen, tudományos célú továbbítását az adattovábbításról szóló 95/46/EK irányelv megfelelő cikkeivel összhangban kell elvégezni.

A statisztikai adatok továbbítása, terjesztése és közzététele

21. Adatvédelmi szempontból a 6. cikk képezi a javaslat sarokkövét. A cikk megállapítja, hogy a tagállamok az e rendeletben, valamint végrehajtási intézkedéseiben megkövetelt mikroadatokat vagy – az érintett területtől és témától függően – az aggregált adatokat, a 322/97/EK rendelet 13. cikkében meghatározott bizalmas adatokat, továbbá a metaadatokat a Bizottság (Eurostat) számára a titoktartási

kötelezettség hatálya alá tartozó adatok továbbítása tekintetében meglévő közösségi rendelkezésekkel összhangban továbbítják.

22. Így a javaslat az egészségügyi állapotra vonatkozó adatok meghatározott kategóriáinak a tagállamoktól az Eurostat felé való továbbításával foglalkozik. Három adatkategóriára terjed ki: a mikroadatokról, az aggregált adatokról és a metaadatokról. Statisztikai szempontból a mikroadatokat egyedi statisztikai egységekre vonatkozó egyedi statisztikai adatokból állnak. A „Bizalmas adatok védelme az Eurostatnál” című kézikönyv ⁽³⁾ szerint az Eurostat egyre több szervezeti egysége dolgozik mikroadatokkal, amelyek két alkategóriára oszthatók:

a) Közvetlenül azonosítható mikroadatokat, amelyek olyan egyedi adatok, amelyek nevet és/vagy címet, és/vagy egyéb, közismert vagy a nyilvánosság számára hozzáférhető azonosítót, például azonosító számot tartalmaznak, amely lehetővé teszi, hogy a mikroadatot összekapcsolják egy személlyel. A közvetlen azonosítók a nemzeti statisztikai hatóságok rendes esetben eltávolítják a mikroadatokról, mielőtt azokat továbbítják az Eurostatnak.

b) Közvetve azonosítható mikroadatokat, amelyek olyan egyedi adatok, amelyek nem tartalmaznak közvetlenül azonosító információkat, de amelyek elegendő információt tartalmaznak ahhoz, hogy a statisztikai egységet (kellő bizonyossággal megvalósuló) ésszerű mennyiségű idő, pénz és erőfeszítés ráfordításával azonosítsák.

Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a mikroadatokat azok az adatok, amelyek nagyobb valószínűséggel tartalmazhatnak személyes adatokat.

23. Valójában a metaadatokat és az aggregált adatokat esetén kisebb a valószínűsége a statisztikai egységek azonosításának. A metaadatokat valójában inkább azt írják le, hogy az elvégzendő statisztikai feladatokhoz milyen összefüggésben gyűjtik és használják fel az adatokat, az aggregált adatok pedig tipikusan bővebb osztályokra, csoportokra vagy kategóriákra vonatkoznak, ezért ezen osztályokon, csoportokon vagy kategóriákon belül nem lehetséges az egyes egyének sajátosságainak elkülönítése. Ezek – az érintett területtől és tárgykörtől függően – rendes esetben nem személyes adatok.

24. Ami a javaslatban tárgyalt mikroadatokat illeti, az 1. cikk írja le a javaslat tárgyát. A cikk előírja, hogy a statisztikákat „minimális adatállomány formájában” kell előállítani, aminek részletes kidolgozása (a javaslat 2. cikkében hangsúlyozottak szerint) a javaslat öt mellékletében található. Ezek a mellékletek azokra a különféle területekre vonatkoznak, amelyek vonatkozásában az Eurostat a tagállamoktól olyan

⁽¹⁾ A Bizottság 2002. május 17-i 831/2002/EK rendelete a bizalmas adatokhoz való tudományos célú hozzáférés tekintetében a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról.

⁽²⁾ A Bizottság 2006. július 18-i 1104/2006/EK rendelete a bizalmas adatokhoz való tudományos célú hozzáférés tekintetében a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 831/2002/EK rendelet módosításáról.

⁽³⁾ A bizalmas adatok védelme az Eurostatnál. Kézikönyv, 2004. december.

statisztikák szolgáltatását és olyan minimális adatállomány összeállítását kívánja megkövetelni, amelyek a közegészség területén a közösségi fellépésekhez szükségesek. Az európai adatvédelmi biztos a mellékletek elemzése során arra a következtetésre jutott, hogy lehetséges, hogy egyes megkövetelt adatállomány előállítása személyes adatok feldolgozásával járhat. A tagállamok által rendelkezésre bocsátott és az Eurostathoz kerülő ilyen adatok feldolgozási műveleteinek tekintetében meg kell vizsgálni a 45/2001/EK rendelet alkalmazhatóságát is. Az európai adatvédelmi biztos és az Eurostat szolgálatai által közösen elvégzendő felülvizsgálat során mélyreható vizsgálat tárgyát képezik majd az egyes adatfeldolgozási műveletekhez szükséges minimális adatállományok, valamint az Eurostatnál végzett adatfeldolgozási műveletek, annak megállapítása érdekében, hogy szükséges-e előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítések benyújtása (lásd a lenti 27. és 28. pontot). A felülvizsgálat másik célja, hogy biztosítsa, hogy az adatok felhasználása tekintetében megfelelő biztosítékok álljanak rendelkezésre.

25. Az adattovábbításra vonatkozóan az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy a személyes adatoknak az Eurostattól az Európai Unión túlra való bármilyen továbbítása esetén tiszteletben kell tartani a 45/2001/EK rendelet megfelelő, a harmadik országokba való adattovábbításra vonatkozó cikkeit (9. cikk). A javaslat (8) preambulumbekezdése hangsúlyozza az Eurostat együttműködését az Egyesült Nemzetek Szervezetével (az Egészségügyi Világszervezeten (WHO) és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezeten (ILO) keresztül), valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD). Azt is kiemeli, hogy az Eurostat nemrégiben az OECD-vel és a WHO-val közös statisztikai adatgyűjtést végzett az egészségügyi számlák rendszereire vonatkozóan. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlözi az ilyen együttműködést, amennyiben az adott területeken alkalmazott munkamódszerekre és metodológiára vonatkozik, kiemeli azonban, hogy amennyiben az ilyen együttműködés során előfordulhat, hogy személyes adatoknak tekinthető statisztikai adatok továbbítására kerül sor, az ilyen adattovábbítás során tiszteletben kell tartani a rendeletben előírt feltételeket.

26. A statisztikai célú megőrzési idő tekintetében meg kell jelezni, hogy az Eurostat először több mint tíz évvel ezelőtt kezdett adatokat gyűjteni az egészséget befolyásoló tényezőkről. A 45/2001/EK rendelet 4. cikkének e) pontja szerint: „a személyes adatokat olyan formában kell tárolni, amely az érintettek azonosítását csak az adatok gyűjtése vagy további feldolgozása céljainak eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé. A közösségi intézmény vagy szerv rendelkezik arról, hogy a történelmi, statisztikai vagy tudományos célból hosszabb ideig tárolandó személyes adatokat anonim adatként kell tárolni, vagy, ha ez nem lehetséges, az érintettek személyazonosságát titkosítani kell. Az adatok kizárólag történelmi, statisztikai vagy tudományos célokra használhatók fel”. Az európai adatvédelmi biztos megérti annak fontosságát és szükségességét, hogy statisztikai információkat hosszú időn keresztül megőrizzenek, hiszen a statisztikai módszerek folyamatosan fejlődnek, és sor kerülhet hosszabb időszakokra vonatkozó kutatások elvégzésére. A javaslat nem állapít meg általános korlátozást az

Eurostat általi adatmegőrzés időtartamára vonatkozóan. Az európai adatvédelmi biztos általában véve hisz abban, hogy az Eurostatnál a bizalmas adatok magas szintű védelmet élveznek, és biztosított a mikroadatok védelme. Ez nem érinti azonban az előzetes ellenőrzések során végzett vizsgálatokat, amelyek során az európai adatvédelmi biztos hiányosságokat tapasztalhat. Ezért az ilyen értékelések kizárólag eseti alapon végezhetőek el.

Az előzetes ellenőrzés

27. Mint már hangsúlyoztuk, a javaslat szerint a tagállamok a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó adatokat állítanak össze. Az adatok tehát nemzeti forrásból származnak. Ezért a javaslattal összefüggően feldolgozott személyes adatokat általában a nemzeti hatóságok dolgozzák majd fel, erre pedig a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályok vonatkoznak. Az Eurostat azonban további adatfeldolgozást végez ezekkel az adatokkal. Ebben az esetben az adatfeldolgozást a 45/2001/EK rendelet szerint kell elvégezni. Az adatvédelem jelenlegi jogi kerete ezért az EU egészében összehangolt szintű védelmet ír elő.

28. Ezzel összefüggésben figyelembe kell venni a 45/2001/EK rendelet 27. cikkének (1) bekezdését. A rendelet szerint az európai adatvédelmi biztos előzetesen ellenőrzi azokat az adatfeldolgozási műveleteket, amelyek jellegüknél, alkalmazási körüknél vagy céljuknál fogva külön kockázatot jelenthetnek az érintettek jogaira és szabadságaira nézve. A rendelet 27. cikkének (2) bekezdése felsorolja azokat az adatfeldolgozási műveleteket, amelyek a fenti értelemben vett külön kockázatot jelentenek, köztük az egészségi állapottal kapcsolatos adatokat is (27. cikk (2) bekezdés a) pont). Amennyiben a mikroadatokat egészségi állapotra vonatkozó személyes adatok lehetnek, feldolgozásuk az európai adatvédelmi biztos előzetes ellenőrzésének tárgyát képezi. Amennyiben ez az adatfeldolgozás már korábban megkezdődött, az ilyen előzetes ellenőrzés utólagosan is elvégezhető.

Összegzés

Az európai adatvédelmi biztos üdvözlözi a közegészségre és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló rendeletjavaslatot. Ez a rendelet szilárd alapot nyújt majd a közösségi statisztikai adatok összegyűjtésének és értékelésének jelenlegi gyakorlataihoz. Végetűl az érintett területen tartalmas statisztikák előállításához vezet majd.

Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor hangsúlyozni kívánja a következőket:

- a rendelet alapján kidolgozandó iránymutatások és metodológiák vonatkozásában figyelembe kell venni, és adott esetben kifejezetten kezelni kell az adatvédelem és a statisztikai adatok bizalmas kezelése közötti különbségeket, és az e területeknek megfelelő egyedi fogalmakat,
- amennyiben személyes adatok harmadik országokba történő továbbítására kerülhet sor, annak összhangban kell állnia a 45/2001/EK rendelet 9. cikkével,

- a statisztikai adatok megőrzésének időtartama a bizalmas kezelés részletesen kidolgozott előírásain alapul. Ezek az előírások nem érintik az eseti alapon elvégzendő elemzéseket,
- közösen felül kell vizsgálni az egyes adatok statisztikai célú feldolgozása során az Eurostatnál alkalmazott folyamatokat, ami előzetes ellenőrzés szükségességét mutathatja ki. E közös felülvizsgálat során elemezni kell az egyes adatfeldolgozási

műveletekhez szükséges minimális adatállományokat és az Eurostatban elvégzett adatfeldolgozási műveleteket.

Kelt Brüsszelben, 2007. szeptember 5-én.

Peter HUSTINX
európai adatvédelmi biztos